

Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning – boende för vissa elever

Försäkringskassans ställningstagande

Service på boende för elever vid specialskola, riksgymnasier för döva och hörselskadade ungdomar eller gymnasieutbildning anpassad till rörelsehindrade ungdomar ska inte räknas som sådan vård som avses i 106 kap. 9 § socialförsäkringsbalken (SFB).

Bakgrund

I 106 kap. 9 § SFB anges följande:

”För den som vårdas på en institution som tillhör eller till vars drift det betalas ut bidrag från staten, en kommun eller ett landsting, lämnas vårdbidrag endast om vården kan beräknas pågå högst sex månader. Detsamma gäller om han eller hon vårdas utanför institutionen genom dess försorg eller i annat fall vårdas utanför en sådan institution och staten, kommunen eller landstinget är huvudman för vården.”

Specialskolan är en skolform som riktar sig till vissa elever, exempelvis elever som har hörselnedsättning (se 7 kap. 6 § skollagen). Elever som går i specialskola, riksgymnasium för döva och hörselskadade ungdomar eller gymnasieutbildning anpassad till rörelsehindrade ungdomar (så kallad Rh-anpassad utbildning) kan ha rätt till boende vid skolan. På boendet kan det även finnas service (se 12 kap. 25 § och 15 kap. 35 § skollagen [2010:800] samt 10 kap. 11 § gymnasieförordningen [2010:2039]).

Det finns inte någon tydlig definition av den vård som avses i 106 kap. 9 SFB. Det saknas också förarbeten och avgöranden som ger vägledning i frågan om huruvida den service som kan ges på boenden vid specialskola, riksgymnasium för döva och hörselskadade och vid gymnasieutbildning anpassad till rörelsehindrade ungdomar ska räknas som sådan vård. Därför behövs ett rättsligt ställningstagande för att ge förutsättningar för en enhetlig tillämpning i handläggningen.

Överväganden

När förmånerna omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning infördes ändrades inte bestämmelsen i 106 kap. 9 § SFB, förutom att den efter den 1 januari 2019 gäller omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning i stället

för vårbidrag och handikappersättning. Försäkringskassan anser därför att bestämmelsen ska tillämpas på samma sätt när det gäller omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning.

Service på elevhem vid statlig specialskola, riksgymnasier för döva och hörselskadade ungdomar eller riksgymnasier med gymnasieutbildning anpassad till rörelsehindrade ungdomar bör inte räknas som sådan vård som avses i 106 kap. 9 § SFB. Det framgår av Riksförsäkringsverkets allmänna råd till 106 kap. 9 § SFB¹. Samma tillämpning bör därför finnas för omvårdnadsbidrag.

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

106 kap. 9 § SFB

Mikael Westberg

Ulrica Svedell

---

¹ Se Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:9) om handikappersättning och Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:15) om vårbidrag.